

GRAANSTINKLUIJS

AANBEVEELDE PROTOKOL VIR DIE RISIKO BESTUUR VAN GRAANSTINKLUIJS (*Macchiademus diplopterus*) MET DIE OOG OP DIE BEPERKING VAN VRUGBESMETTINGS

1. Maatreëls op die plaas en omringende omgewing:

- Probeer graanproduksie naby boorde voorkom sover as moontlik. Indien nie moontlik nie – moet graan baie vroeg (groen) platgesny en/of geoes word om migrasie van Graanstinkluis (GSL) te voorkom wanneer graan droog raak.
- Monitor graanlande asook enige ander landerye waar baie grasplante voorkom vir die teenwoordigheid van GSL. Migrasie vanaf oorsomering skuilplekke vind plaas tydens die winter waartydens gasheerplante gekoloniseer word vir voortplanting. In koue areas soos die Koue Bokkeveld word die migrasie dikwels so laat as Augustus/September eers waargeneem. Hierdie areas moet een tot twee maal met Dimetootaat gespuit word tydens die reproduksie stadium. Alle grasplante in areas soos boorde, padskouers, woonbuurte ensovoorts moet sover moontlik vernietig/beheer word.
- Monitering in teiken boorde moet minstens 4 weke voor die oes van die vroegste kultivars begin. Vir die doel word riffelkarton bande (soortgelyk aan die wat vir kalender monitering gebruik word) aanbeveel. Hierdie lokvalle moet buite om die boorde geplaas word en weekliks nagegaan word. Al die GSL'e in die lokval moet getel en daarna verwyder word voordat die lokval weer in posisie geplaas word. Lokvalposises moet genommer word sodat rekordhouding van getalle ordelik kan geskied.
- Indien GSL aktiwiteit deur lokvalle gewys word tydens die oesperiode moet omliggende dele met Xterminator gedoen word elke oggend voor oes. Hierdie aksie moet voortgaan solank as wat GSL aktief is tydens die oesperiode.
- Merk kratte van GSL boorde duidelik op plase om apart te hanteer by pakhuis.
- Plukkratte by die laaiblad moet met hessian sakke bedek word om te voorkom dat GSL klaar ge-oeste vrugte besmet.
- Hou laaiblaaie skoon en netjies – daar moet geen pakmateriaal, ou kratte of onnodige materiaal rondle waar GSL kan skuil nie. Spuit ook Xterminator daagliks rondom laaiblaaie om GSL te beheer.

2. Vervoer na Pakhuis:

- Alle vrugte moet van die plaas na die pakstoor vervoer word in 'tautliners' om te verseker dat krat/vrugkontaminasie nie tydens vervoer plaasvind nie.
- Vragmotors seile mag eers oopgemaak word by pakhuis by aflaai punt.

3. Maatreëls by die pakstoor en omringende omgewing:

- Monitor die voorkoms van GSL in al vier windrigtings rondom die pakstore op soortgelyke wyse soos hierbo beskryf vir boorde. Verseker dat rekordhouding van weeklikse tellings ordelik geskied.
- Plaas riffelkarton stroke (3m^2) teen mure van pakhuisse en omringende geboue ten einde te dien as "mass trapping" lokvalle. Die idee is om hierdie valle so te plaas dat dit eerste in die pad van GSL sal wees sodat hulle daar skuiling vind en nie na pakhuisdeure en vragmotors migreer nie. Die aantal valle moet na gelang van die tereinuitleg beplan word.
- Alle pakhuisopeninge moet met gordyne verskans word vir die hele duur van die steenvrug –en peer verpakkingsperiode.
- Installeer 'n waaier by die vervoerband waarop kratte leeggemaak word om GSL uit die pakhuis te blaas.
- Vrugte van plase wat gemerk is met GSL kratkaartjies word apart hanteer. Kratte word na ander pakhuis geneem en apart verpak en bemark om kontaminasie en afkeurings te voorkom.
- Werkers met tangetjies verwyder die stingels van die nektariens op die invoerband voor sorteertafels.
- Sorteerdere gebruik suig apparaat (geinstalleer onder sorteertafels) om GSL op die vrugte te verwyder. GSL word in vakuumpomp vasgevang en vernietig.
- Geen nektariens met stingels word in n uitvoerkarton gepak nie.
- Sit riffelkarton onder die sorteertafels om enige vry bewegende GSL op te vang en vervang dit weekliks.

➤ Voordat die karton verwyder word, moet dit eers goed met Xterminator natgespuit

word dan vernietig.

- Alle pakmateriaal in die pakhuis moet toe wees. Dit geld ook vir die pakmateriaalstoor.
- Spuit vanaf dag een Xterminator op die vloere by die kratinvoerlyn, sorteerarea en paktafels. Hierdie bespuitings moet ten minste na elke skof geskied. GEEN Xterminator mag op vrugte of pakmateriaal gespuit word nie.